

Enid Blyton

Slávna 5

IDE K MORU

Slávná 5

Slávná 5

IDE K MORU

Enid Blyton®

slovar

Enid Blyton: FIVE GO DOWN TO THE SEA
THE FAMOUS FIVE. Five Go Down to the Sea
First published in Great Britain in 1953

by Hodder & Stoughton

The Famous Five®, Five Go®, Enid Blyton®
and Enid Blyton's signature are registered trade
marks of Hodder & Stoughton Limited

Text © 2016 Hodder & Stoughton Limited, from 1997 edition

Translation by Mária Klenková 1995, 2021

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2021

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie
reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme ani nijakými
prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými,
vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom
súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne
bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-4845-3

www.slovart.sk

Obsah

1. Prázdniny sa začínajú	7
2. Tremanonská farma	16
3. Prvý večer	25
4. Dolu v zálive	34
5. Yan a jeho pradedo	43
6. Čudná historka	54
7. Vonku v noci	63
8. Idú Stodoliari!	72
9. Svetlo vo veži	82
10. Prípravy na predstavenie	91
11. Na scéne Stodoliari s Koťuhom!	100
12. Výlet k veži	109
13. V Kazisvetskej veži	118
14. Tajná chodba	126
15. Väzni v jaskyni	134
16. Kazisvetská cesta	143
17. Neskoro po polnoci!	152
18. Dickov super nápad!	161
19. Koťuha v hlavnej úlohe	168

1.

Prázdniny sa začínajú

„Dočerta! Dostal som defekt!“ zvolal Dick. „Pneumatika je v keli. Lepšie to nemohlo dopadnúť!“

Julian šibol pohľadom na Dickovu zadnú pneumatiku, vzápätí na hodinky.

„Ešte ju stihneš nafúkať a potom už môžeš iba dúfať, že hneď nesplasne. Máme sedem minút do odchodu vlaku.“

Dick zoskočil z bicykla a schytil pumpu. Aj ostatní zosadli, obstúpili ho a napäto sledovali, či sa mu podarí pneumatiku nafúkať.

Práve smerovali na Kirrinovskú stanicu, odkiaľ im odchádzal vlak. Batožinu poslali už vopred a zdalo sa im, že majú dosť času, aby všetko v pohode stihli – podať bicykle a naložiť ich do batožinového vozňa.

„Ten vlak jednoducho *nemôžeme* zmeškať!“ zvolala George a zamračila sa. Zúrila, keď sa veci nevyvíjali podľa jej predstáv.

„Čoby nie. Môžeme. Najjednoduchšia vec na svete!“ doberal si Julian podráždenú sesternicu. „Hej, Timmy, čo ty na to?“

Timmy nahlas zaštekala, akoby chcel bez okolkov vyjadriť svoj súhlas. Oblizol George ruku a ona ho pohladkala. Len čo zbadala, že Dickova pneumatika sa nafukuje, tvár sa jej rozjasnila. Ešte to stihnú! Dick vyskúšal pneumatiku, s úľavou si vydýchol a pumpu si pripevnil na bicykel.

„Uf! To bola fuška,“ zamrmlal a nasadol na bicykel. „Dúfajme, že vydrží aspoň po stanicu. Už som si myslel, že pôjdete bezo mňa.“

„Kdeže! Ani nápad!“ zaprotestovala Anna. „Šli by sme ďalším vlakom. Pod, Timmy!“

Štyria cyklisti a pes Timmy trielili k stanici. Na nástupisko sa vrátili práve vo chvíli, keď zaznel signál, ktorý oznamoval, že sa vlak blíži do stanice. Výpravca, chlapík s okrúhrou červenou tvárou, sa na nich usmieval už z diaľky.

„Batožinu som vám podal!“ volal. „Nebolo toho veľa, poviem vám – čo už je jeden kufor!“

„Na prázdniny ani veľa nepotrebujeme, načo vláčiť celé skrine!“ vysvetlil Julian. „Mohli by ste nám rýchlo prevziať bicykle? Vidím, že vlak je čo nevidieť tu!“

Výpravca začal pripevňovať na bicykle štítky. Očividne nemal naponáhlo. Bez neho vlak aj tak neodíde. Jedno je isté – najprv si porobí robotu, až potom ho vypraví. A už sa vlak hadí spoza zákruhy!

„Vybrali ste sa do Cornwallu, však?“ nadhodil výpravca. „Vidím, že máte namierené do Tremano-

nu. Dajte si na seba pozor – na kúpanie je to nebezpečné miesto, more je rozbúrené a pobrežie samá skala.“

„Vy to tam poznáte?“ prekvapila sa Anna. „Je tam pekne?“

„Pekne? Ťažko povedať,“ zvýšil hlas výpravca, lebo vlak práve s rachotom vchádzal do stanice. „Kedysi som to tam prebrúsil v strýkovom rybárskom člne. Hotová divočina, iba sem-tam nejaká chalupa. Nepovedal by som, že je to práve vhodné miesto na prázdniny. Nie je tam mólo ani cukráreň či kino, skrátka, nijaká zábava...“

„To nič,“ prerušil ho Julian. „Zaobídeme sa aj bez toho. Chceme sa kúpať, člnkovať, chodiť na ryby a podnikať túry na bicykloch. Tak si *my* predstavujeme prázdniny!“

„Ha!“ potvrdil Timmy a zavrtil chvostom.

„Jasné, vieme, že je to aj *tvoj* názor,“ tlmočila George a poškrabkala ho za ušami. „Poďme už, nastúpme.“

„Bicykle nechajte na mňa, ja to vybavím,“ navrhol výpravca. „Užite si prázdniny, poriadne sa vybláznite, a keď náhodou stretnete môjho strýka, pozdravte ho odo mňa. Mená máme rovnaké, aj on sa volá John Polpenny.“

„Ak sa priezvisko začína na Pol, Pen a Tre, zaručene si v Cornwalle,“ odrapotal Julian a spolu s ostatnými nastúpil do vozňa. „Vďaka, John. Ktovie, možno sa nám podarí vypátrať vášho strýka!“

Posadali si do kútov, aby mali všetci dobrý výhľad. Timmy sa presunul k dverám oproti, laby si vložil

na parapet a papuľu vystrčil z okienka. Rozhodol sa, že takto bude stáť celú cestu! Zbožňoval, keď mu vzduch ofukoval ňufák.

„Timmy, už aj dolu,“ nakázala George.

Timmy však nereagoval. Bol šťastný. Znova sa začínali prázdniny a on bol s tými, ktorých mal na dovšetko rád. Vybrali sa spolu na veľký výlet. Možno tam budú aj králiky. Juj, to bude naháňačka! Hotová fantázia! Timmy síce ešte nikdy králika nechytí, no nestrácal nádej!

„A opäť vyrážame!“ tešil sa Julian a pohodlne sa usadil v kúte. „Páni, ako len zbožňujem začiatky prázdnin, všetky tie prípravy, študovanie máp, plánovanie cesty a konečne deň odchodu!“

„A navyše taký krásny ako je dnes!“ zvolala Anna. „George, ako sa vlastne tvoja mama dozvedela o Tremanonskej farme?“

„Vlastne sa o nej dozvedel otec, nie mama,“ odvetila George. „Otec má veľa priateľov medzi vedcami, veď viete, a tí sa vždy radi zašijú niekam na samotu, aby si v pokoji vymýšľali svoje teórie. A jeden z nich sa vybral na Tremanonskú farmu. Ktosi mu poradil, že je to ideálne miesto a je tam božský pokoj. Otec vyhlásil, že jeho kamoš tam odchádzal v stave kosť a koža a vrátil sa vykrmnený ako vianočná hus. Mama sa toho hneď chytila, vraj to je presne *to*, čo potrebujeme cez tieto prázdniny!“

„Má pravdu!“ súhlasil Dick. „Po tej drine v škole sa fakt cítim na kosť vychudnutý. Nezaškodilo by mi trošku sa vykrmiť!“

Všetci sa smiali.

„Môžeš sa síce *cítiť* na kosť vychudnutý, no musím ti povedať, že nie si,“ zhodnotil Julian. „Naopak, tuším potrebuješ trochu pohybu, aby si sa dostal do formy. Veď si ho aj užijeme. Pôjdeme na túry, budeme sa bicyklovať, kúpať a zliezať kopce...“

„A jest’,“ dodala George. „Počúvaj, Timmy, musíš sa zdvorilo správať k farmárskym psom, inak máš po chlebe.“

„A zapamätaj si, keď pôjdete niekam šantiť, musíš sa spýtať ostatných psov, či smieš popreháňať ich králiky. Najlepšie bude vypýtať si od nich povolenie,“ dodal Dick vážnym tónom.

Timmy plesol chvostom o Dickove kolená, otvoril papuľu a vyplazil jazyk. Vyzeral, akoby sa smial.

„To je ono. Len sa zabávaj na mojich žartoch,“ usmial sa Dick. „Som rád, že ideš s nami, Timmy, bez teba by to ani nebol výlet. Normálne by som trpel.“

„Timmy predsa *vždy* chodí s nami, každé prázdniny,“ podotkla George. „Nechýbal ani pri jednom dobrodružstve, čo sme spolu prežili.“

„Náš verný kamoško,“ potľapkal chlpáča Julian. „Čo vieš, možno sa aj tentoraz zúčastní na nejakej akcii.“

„Tentoraz na mňa nechod’ s nijakým dobrodružstvom,“ vyhlásila Anna vážnym tónom. „Chcem iba obyčajné prázdniny, nič viac, chápeš? Celkom stačí, keď sa perfektne vybláznime, načo pátrať po kadejakých záhadách a tajomstvách.“

„Máš pravdu,“ prikývol Julian. „Dobrodružstvám tentoraz odzvonilo. Definitívne. A ak by sa náhodou niečo aj objavilo, nebudeme si to jedno-

ducho všímať a prejdeme okolo, akoby nič. Vyhovuje vám taká predstava?“

„Áno,“ povedala Anna.

„V poriadku,“ ozvala sa nepresvedčivo George.

„Fajn,“ dodal Dick.

Julian sa nestačil čudovať.

„Páni moji, vy ste chudáci, normálne vás ľutujem. No dobre, ak ste všetci za, pridám sa k väčšine. Aj keby sme rovnými nohami vhupli do bohviečoho, povieme *Nie, srdečná vďaka*, a pekne odkráčame. Tak znie dohoda.“

„No, dobre. Nie som si však istá, či...“ začala George, no v čom si nebola istá, to sa už nikto nedozvedel, lebo Timmy práve v tej chvíli zletel zo sedadla. Dopadol na dlážku, len tak zadunelo, zaskučal od bolesti, hneď sa však pozviechal, zaujal svoje miesto pri okne a vystrčil von chlpatú hlavu.

„Budeme ho musieť stiahnuť z toho okna a všetky pozatvárať,“ povedala George. „Čo ak mu niečo vletí do oka?“

„Nie, nie. Na to zabudni. Nemienim sa tu uvariť či udusiť vo vlastnej šťave, dokonca ani kvôli Timovmu zraku,“ rázne vyhlásil Julian. „Ak ho nevieš prinútiť k poslušnosti, nech mu, pre mňa za mňa, niečo aj vletí do oka.“

Problém sa však vyriešil nečakane rýchlo, pretože v tom okamihu vlak odstrašujúco zapískal, až všetkým nabehla husia koža, a vzápätí sa ponoril do veľkej čierňavy. Ohromený Timmy zoskočil späť na zem a načisto vydesený hľadal útočisko na Georginých kolenách.

„Nebuď malý, Timmy,“ prihovárala sa mu. „Veď je to iba obyčajný tunel! Prosím ťa, Ju, ber ho zo mňa. Nemôžem v tejto horúčave čičíkať také ťažké zviera. Prestaň, Timmy, nepočul si? Je to iba *tunel!*“

Cesta im pripadala veľmi dlhá. V kupé bolo horúco a navyše museli dva razy prestupovať. Timmy nahlas dychčal, jazyk mu visel z papule. George mu na prestupných staniach zakaždým vypýtala od výpravcov misku vody.

Mali so sebou jedlo, no akosi naň nikto nemal chuť. Hlad ich netrápil, zato však smäd áno. Limonádu raz-dva vypili a s pribúdajúcimi kilometrami im čoraz väčšmi vysychalo v hrdle, lepila sa na nich špina i dotieravé sadze.

„Ludia moji, čo by som teraz dal za studenú sprchu!“ vzdychol si Julian, ovievajúc sa časopisom. „Juj, Timmy, nedýchaj na mňa. Ďakujem pekne, teraz ma naozaj nemusíš ohrievať.“

„Kedy budeme na mieste?“ spýtala sa Anna.

„Musíme vystúpiť v Polwilly Halt, to je najbližšia zastávka k Tremanonskej farme. Ďalej sa už ide na bicykloch. Ak pôjde všetko hladko, dorazíme tam okolo piatej.“

„Mali sme si vziať viac fliaš limonády, vypil by som aj liter,“ vzdychol si Dick. „Cítim sa, akoby som už celé týždne blúdil po Sahare, kde kruto páli slnko.“

Boli šťastní, keď napokon prišli do Polwilly. Sprvu ani netušili, že sú už na mieste, stanicu totiž tvorilo iba nevelké drevené nástupisko. Vlak zastavil, deti však nerušene sedeli a čakali. Nevšimli si nástupisko ani malú tabuľku s názvom zastávky.

O chvíľu po nástupisku zaduneli náhliace sa kroky. Za oknom sa objavila sprievodcova spotená tvár.

„Nechcete náhodou vystúpiť? To tu budete sedieť celý deň?“

„Páni! To je Polwilly?“ prekvapene zvolal Julian a skočil na rovné nohy. „Prepáčte, ani sme si nevšimli, že je to zastávka. Sekunda, hneď sme vonku.“

Ešte za sebou ani poriadne nezabuchli dvere a vlak sa už pohýnal. Stáli na čudnej malej stanici, nikde nebolo živej duše, iba na opačnom konci peróna ich štyri bicykle. Stratené, opustené miesto. Dom nijaký, ani len obyčajná búda. Všade navôkol iba nekonečné polia a kopce.

No kúsok na západ George predsa len čosi zachytila jastrabím zrakom a potiahla Juliana za rameno.

„Pozri, more! Tam dolu, za tými kopcami! Vidíš? Stopro je to more. A ukážkovo modré! Aká nádheraná farba!“

„Pri Cornwallskom pobreží má more vychýrenú farbu,“ prehodil Dick. „Konečne voda! Aspoň ju vidím! Hneď mi je lepšie! Poďme, banda, nasadáme na bicykle a hor sa smer Tremanonská farma! Musím sa rýchlo napiť, inak vyplazím jazyk ako Timmy!“

Šli si po bicykle. Dick si ohmatal zadnú pneumatiku. Bola síce trocha splasnutá, no vcelku ušla. Doľúkať ju nebol problém.

„Ako ďaleko je tá farma?“

Julian pozrel do zápisníka: „*Vystúpiť v Polwilly. Odtiaľ dobrých šesť kilometrov na bicykli po*

úzkyh cestičkách. Tremanon je asi dva kilometre pred farmou. Nie je to najhoršie. Možno v tej dedine dostaneme limonádu a pri troche šťastia aj zmrzlinu.“

„Haf,“ ohlásil sa Timmy, len čo začul dôverne známe slovko. Dobre vedel, čo je zmrzlina.

„Chúďa, Timmy!“ vzdychla si Anna. „V takej horúčave bežať popri bicykloch! Pôjdeme radšej pomaly.“

„Ak si niekto myslí, že sa vyrútim ako strela, tak sa veľmi mýli,“ zahundral Dick. „Pôjdem tak, ako si želáš, milá sestra! Hoci aj krokom!“

Pustili sa dolu cestou, čo viedla medzi vysokými kríkmi. Šli pomaly, aby sa Timmy ešte väčšmi nezadychčal. Štvornohý bežec statočne napredoval popri bicykloch. Hrdina Timmy! Nikdy sa nevzdával, keď bol so svojimi štyrmi kamarátmi.

Slnko pomaly klesalo na západ, zvečerievalo sa. Cestou nestretli nikoho, ani len konský povoz. I vtáky zmĺkli v letnej horúčave. Vzduch stál, vládlo bezvetrie. Kraj bol záhadne pustý, všade panovalo nezvyčajné ticho.

Julian sa obzrel a zaceril na ostatných.

„Vo vzduchu cítiť dobrodružstvo! Hrnieme sa mu v ústrety! Nie, nie! Obrátíme sa mu pekne chrbtom a zareveme: *Heš, už nech si preč!* Tak znie dohoda!“

2.

Tremanonská farma

Na Tremanonskú farmu viedla krásna cesta. Le-
movali ju stovky divých makov, spopod kríkov rozvo-
niaval zemolez. Na poli rástlo vysoké obilie, ktoré
zlatisto dozrievalo, a miestami kvitli červené divé
maky.

Napokon dorazili do Tremanonu, dedinky s jedi-
nou kľukatou uličkou, pozdĺž nej niekoľko domov
a obchodíkov, potom už iba kde-tu nejaké osamelé
obydlie. V diaľke na kopcoch sa črtalo zopár roz-
trúsených fariem, sivé kamenné múry sa leskli vo
večernom slnku.

Štvorica cyklistov zamierila do bufetu.

„Máte zmrzlinu?“ spýtal sa Julian s nádejou.
Nemali. Taká smola! Mali však oranžádu aj limo-
nádu, dokonca chladenú, priamo z pivničného
skladu.

„Nie ste vy náhodou tí, čo budú bývať u pani
Pendantovej?“ vypytovala sa postaršia majiteľka
malého obchodu. „Už vás čaká. Cudzinci, však?“

„Ani nie,“ odvetil Julian, lebo si spomenul, že pre Cornwallčanov je každý, čo sa práve nenarodil v Cornwalle, cudzinec. „Moja mama mala pratetu, ktorá po celý život nevytiahla z Cornwallu päty. Takže vlastne ani nie sme *praví* cudzinci, však nie?“

„Čoby nie. Pravdaže ste!“ stála si za svojím zhrbená pani a premeriavala si Juliana. „Aj podľa reči. Rozprávate presne ako ten chlapík, čo nedávno býval u pani Pendantovej. Aj sme rozmýšľali, či nie je blázon, hoci bol celkom neškodný.“

„Ale čo!“ usmial sa Julian a do tretice si naliał plný pohár limonády. „Viete, bol to vedec, a *dobry* vedec je zvyčajne trocha šibnutý, to je také nepísané pravidlo. Páni, tá limonáda je výborná! Prosím si ešte jednu fľašu!“

Stará pani sa z ničoho nič rozosmiala, či skôr rozkotkodákala, lebo vydávala zvuky ako pobavená sliepka.

„Tak, tak, Marta Pendantová sa už na vás chystá, navarila vám výbornú večeru! Len neviem, neviem, či ju aj zjete, keď sa teraz nalievate limonádou. Nezostane vám miesto!“

„Hádam len nepočuť, ako nám žblnká v bruchu!“ zatváril sa vážne Julian. „No toto! My cudzinci máme strašné spôsoby! Takže, koľko platíme? Limonáda bola fakt super!“

Julian zaplatil, podrobne sa povypytoval na cestu a potom znova všetci nasadli na bicykle. Osviežený Timmy vyštartoval zároveň s nimi. Asi päť minút chlípал vodu ako ľava na púšti a pred odchodom vypil ešte plnú misku!

„No pod', ty výletník, už môžeš vyraziť aj na Saharu,“ prihovárať sa chlpáčovi Julian. „Ludia, ak nám toto počasie vydrží, tak sa aj pekne opálime!“

Cesta na Tremanonskú farmu viedla hore kopcom. Usilovne šliapali a nakoniec dorazili do cieľa. Len čo sa previezli cez otvorenú bránku, uvítal ich prenikavý štekot a štyri veľké psiská im vyrazili oproti. Timmy sa bleskovo naježil a varovne zavrčal. Znehybnel ako socha, iba výstražne blýskal očiskami.

Z domu vyšla žena, na tvári mala široký úsmev.

„Prestaň, Rexo! K nohe, Eso! Ku mne, Nora, ku mne! Fuj, Riko! Nebojte sa, deti, prišli vás iba pozdraviť. Brešú na uvítanie! Chcú vám povedať: Vitajte na Tremanonskej farme!“

Psy obstúpili výletníkov, jazyky vyplazené, tri kólie a jeden menší čierny teriér. Timmy si ich po jednom obzeral. George ho držala za obojok pre prípad, že by sa nečakane rozhodol hrdinsky porátať so všetkými štyrmi protivníkmi naraz.

No nestalo sa. Správal sa ako rodený džentlmen! Zdvorilo zavrtel chvostom a naježené chlpy mu postupne zľahli. Čierny teriér k nemu pribehol a oňuchal mu ňufák. Timmy opätovoľ záujem, oňuchal teriéra a čoraz rýchlejšie vrtel chvostiskom.

Vzápätí k nemu pribehli aj tri ovčiarske psy, prekrásne kólie s huňatými chvostmi. Deti si s úľavou vydýchli. Farmárske psy očividne usúdili, že Tima nebudú pokladať za cudzinca.

„Už je dobre, už sa predstavili,“ zašveholila pani Pendantová. „A teraz pod'ťe so mnou. Určite ste

poriadne unavení i zafúlaní a nepochybne aj hladní a smädní. Čaká vás prestretý stôl.“

Rozprávala čisto, nezaťahovala miestnym nárečím. Očividne ju tešilo, že môže v dome pozdraviť návštevu. Srdečne ich uvítala a zaviedla do veľkej kúpeľne na poschodí, kde bol len jeden kohútik, aj z toho tiekla iba studená voda. A navyše len cícerkom!

Bola však ľadová ako horský prameň. Dokonale unavených cyklistov celkom prebrala. Umyli sa a učesali.

Ubytovali sa v dvoch spálňach, v jednej dievčatá, v druhej chlapci. Izby boli menšie, cez úzke okienka sa iba slabo predieralo denné svetlo, a hoci krajinu ešte prežarovalo večerné slnko, medzi štyrmi stenami vládlo prítmie.

Zariadenie bolo skromné, v každej izbe dve postele, jedna stolička, bielizník, skriňa a dva malé koberčeky. Inak nič. Zato ten výhľad! Hotová rozprávka!

Široko-daleko nekonečné lány polí, pastviny, živé ploty, sem-tam hadiace sa poľné cestičky. Kopce zakvitnuté vresom purpurovo žiarili vo večernom slnku a v diaľke sa trblietalo nádherné sýtomodré Cornwallské more!

„Len čo sa bude dať, vyrazíme k brehu na bicykloch,“ navrhol Dick a rukou si prehrabol neposlušné vrabčie hniezdo na temene hlavy. „Na pobreží je veľa jaskýň. Pokúsime sa ich preskúmať. Dúfajme, že pani domáca nám dá suchú stravu, ak by sme si naplánovali dlhší výlet.“

„Nemaj obavy. S ňou sa dá dohodnúť. Je to poklad,“ ozval sa Julian. „V živote ma nikto tak srdeč-